

IV. Ljetni dječji kamp Hrvatskog zavoda „Stipan Blažetin“

FOTO: BERNADETA BLAŽETIN

14. stranica

IV. Turnus jezičnih kampova

I. – IV. stranica

Izbori – 13. listopada

3. stranica

Hrvatsko slavlje u Poganu

9. stranica

Komentar

Postoji nada

Manje od dva mjeseca ostalo je do predstojećih jesenskih mjesnih izbora, pa tako i do narodnosnih. Prema Državnom zavodu za statistike, u Mađarskoj gotovo osam milijuna građana ima pravo izlaziti na izbore i glasovati, od njih na narodnosne izbore samo oni koji su se prethodno registrirali ili će se još registrirati. Prema zadnjim informacijama, zasada ukupno 240 tisuća pripadnika narodnosti registriralo se za narodnosne izbore, od toga nešto više od deset tisuća (1036) pripadnici su hrvatske narodnosti, ali vjerojatno taj će se broj još povećati. Zanimalo bi me koliko se mladih krije iza te brojke, koliko ih općenito zanimaju izbori, pogotovo narodnosni izbori. Prema svojim iskustvima mlađe naraštaje previše ne zanimaju izbori iako već od 18. godine imaju pravo na glasovanje. Njih većinom zaokuplja daljnje školovanje, pronalazak radnoga mjesta i druga pitanja svoje opstojnosti, pa često ne shvaćaju da izbori neizravno utječu na njihov život, odabirom kandidata koji predstavlja određen program. Mnogi od njih možda i ne znaju da je za narodnosne izbore potrebno registrirati se, pa tek na biralištima shvaćaju da nemaju pravo glasovati za narodnosnu listu. Ujese su već mnogi na školovanju u gradovima, pa samo radi izbora ne žele putovati na svoje stalno prebivalište, ali nemaju volje baviti se ni molbama za prijavu glasovanja na privremenom boravištu. Zapravo, ne smatraju važnim izaći na birališta, a još manje kandidirati se za izbore. Ipak, nađe li se pokoja osoba mlađe dobi, to je na poticaj određene zajednice. Prije nekoliko godina u jednoj hrvatskoj regiji organiziran je kamp narodnosnoga javnog života u kojem su mladi bili informirani o važnosti narodnosnih izbora, o načinu kandidiranja, pa u toj regiji u svim su naseljima studenti krenuli na narodnosnim izborima, čak su u nekim mjestima postali vijećnici. Čini se da ima nade jer postoji način kojim će se i mladi zainteresirati za narodnosne izbore, a to nije ništa drugo nego im se obratiti, podučavati ih o demokraciji, o narodnosnome javnom životu, o tome kako funkcionira sustav samoupravljanja u kojem i oni imaju mjesta i sa svojim znanjem mogu pridonijeti boljitku svoje zajednice.

beta

Glasnikov tjedan

ma narodnosni odgojitelj, narodnosni učitelj, profesor integriranoga studija u kojem je jedan predmet narodnosni jezik. Prvi je put lani za studente prve godine smjer narodnosni odgojitelj uveden u program stipendije. Program odlukama skupština zainteresiranih državnih narodnosnih samouprava operativno program provodi Njemačka država samouprava kroza svoje pečuško školsko središte i pedagoški zavod, radi osiguranja narodnosnog odgojiteljskog podmlatka. Od jeseni program stipendiranja proširuje se i na studente prvih godina na struci narodnosni učitelj ili profesor integriranoga studija pedagoškog smjera od kojih je jedna struka narodnosni jezik i

U državnome proračunu Mađarske za 2020. godinu naznačena je potpora za stipendije studentima pripadnicima narodnosnih zajednica, koji studiraju na mađarskim visokoškolskim ustanovama, struk-

književnost, te se nastavlja stipendiranje narodnosnih odgojitelja na drugoj godini studija, te onih koji upisuju prvu godinu od rujna 2020. godine.

Tko može dobiti stipendiju? Onaj tko studira spomenute struke i trudi se postići što bolji prosjek o kojemu ovisi i veličina mjesečne stipendije. Prošle je godine „Narodnosnu studentsku stipendiju za smjer odgojitelj“ dobilo 70 njemačkih studenata, po pet rumunjskih, romskih i slovačkih te jedan hrvatski student. Ukupno je dodijeljeno 86 stipendija. Stipendija je u prvom semestru bila 60 tisuća forinta mjesečno za redovite i 40 tisuća forinta za

izvanredne studente. U drugom semestru visina stipendije ovisila je o postignutome prosjeku ocjena u prethodnom semestru, kretala se od minimalnog iznosa 25 tisuća do maksimalnog iznosa 75 tisuća forinta mjesečno za redovite te od 15 do 50 tisuća forinta za izvanredne studente. Radi se o netoiznosima koji ne podliježu oporezivanju. Od jeseni će se dakle uz „Narodnosnu studentsku stipendiju za smjer odgojitelj“ dodjeljivati i „Narodnosna studentska stipendija za smjer narodnosnog pedagoga“.

Branka Pavić Blažetin

„Od jeseni program stipendiranja proširuje se i na studente prvih godina na struci narodnosni učitelj ili profesor integriranoga studija pedagoškog smjera od kojih je jedna struka narodnosni jezik i književnost, te se nastavlja stipendiranje narodnosnih odgojitelja na drugoj godini studija, te onih koji upisuju prvu godinu od rujna 2020. godine.“

Pratite medijske platforme Medijskog centra Croatica!

MEDIJSKI CENTAR *Croatia*

mcc.croatia.hu – dnevne vijesti • www.glasnik.hu – dnevno svježe vijesti, napisi, albumi fotografija; radio.croatia.hu – 24 sata glazbe, utorkom, četvrtkom i petkom od 18 sati radijske emisije s ponavljanjima drugoga dana u 10 sati.

Tiskano izdanje Hrvatskoga glasnika – svakoga petka u Vašem domu.

Budite naši prijatelji, pratite Medijski centar Croatia i preko Fejsbukovih profila: Hrvatski glasnik; Radio Croatia; Croatia TV

Stručno usavršavanje odgojitelja, učitelja i nastavnika pripadnika hrvatske nacionalne manjine

Agencija za odgoj i obrazovanje organizirala je i ove godine stručni skup odgojno-obrazovnih radnika. Skup je okupio odgojitelje, učitelje i nastavnike pripadnike hrvatske nacionalne manjine, iseljenika i Hrvata u Bosni i Hercegovini u Puli od 4. do 8. srpnja.

Programom su bili obuhvaćeni sadržaji koji pridonose unapređivanju znanja hrvatskoga jezika, obogaćivanju spoznaja o hrvatskom jeziku i kulturi te jačanju mjerodavnosti u radu s učenicima kojima je hrvatski drugi jezik. Odgojno-obrazovni radnici koji izvode nastavu na hrvatskom jeziku u Europi i svijetu, radom u radionicama, terenskom nastavom te plenarnim predavanjima bili su osnaženi i u području povijesti, geografije te umjetnosti. Poseban je dio programa bio posvećen njegovanju hrvatske tradicije i samobitnosti. Na seminaru je sudjelovalo dvadesetak polaznika, odgojitelja, učitelja i nastavnika pripadnika hrvatske nacionalne manjine iz Mađarske, od ukupno stotinjak sudionika.

Ovogodišnjemu, trinaestom, stručno-odgojnom skupu sudjelovalo je devedesetak sudionika iz Australije, Austrije, Bosne i Hercegovine, Mađarske, Makedonije, Rumunjske, Slovačke, Slo-

venije, Srbije i Švedske, među njima dvadesetak sudionika iz Mađarske.

Voditeljica stručnog usavršavanja Tihana Šimunić na otvaranju prenijela je sudionicima pozdrave ravnateljice Agencije dr. sc. Dubravke Brezak-Stamač. Primjer njegovanja zavičajne samobitnosti u Istarskoj županiji i institucionalizaciju zavičajne nastave kroz *Festival zavičajnosti* predstavila je Dijana Muškardin. Među pozvanim plenarnim predavanjima prof. dr. sc. Ante Bežen govorio je o zajedničkim osobinama i razlikama između hrvatskog, srpskog, bosanskog i crnogorskog jezika, a tema dr. sc. Vesne Budinski bila je čitalačka pismenost. Ravnatelj Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje dr. sc. Željko Jozić predstavio je mrežne izvore Instituta, a jezično savjetništvo Instituta dr. sc. Goranka Blagus-Bartolec.

Sudionici skupa usavršavali su se u jezičnim, likovnim, glazbeno-plesnim i pedagoškim radionicama, a u sklopu terenske nastave posjetili su Brijune. Turistička zajednica grada Pule omogućila je sudionicima skupa razgledanje grada i čuvene pulske *Arene*.
Branka Pavić Blažetin

Predsjednik Mađarske za 13. listopada raspisao je izbore za načelnike i zastupnike mjesnih samouprava.

„Snaga, stabilnost naše demokracije osigurana je slobodnim i odgovornim izražavanjem volje građana naše nacije s pravom glasa. Od prvih slobodnih izbora održanih 1990. godine dani su svi ustavni uvjeti da sami odlučujemo o vlastitoj sudbini, o pitanjima koji određuju našu sadašnjost i budućnost“, stoji uz ostalo u izjavi predsjednika Jánoša Ádera o raspisivanju izbora. Kako je uz ostalo naglasio, od demokratskih promjena u jesen 2019. godine osmi put zaredom otvara nam se mogućnost odluke o našim samoupravama. Kao predsjednik Republike, dodao je: „Pozivam sve svoje sunarodnjake da ostvare svoja državljanska prava na ovogodišnjim izborima za mjesne samouprave“, koje je sukladno odredbama Temelnog zakona raspisao za 13. listopada 2019. godine.

Fond „Sándor Csoóri“

Glavni je cilj Programa „Sándor Csoóri“ podržati organizacije i zajednice koje se bave očuvanjem i njegovanjem narodnih plesova, narodne glazbe i narodnih pjesama, u Mađarskoj domaće te narodnosne, a izvan državne granice podupirati Mađare izvan Mađarske. U ime Ministarstva ljudskih resursa objavljen je javni natječaj za program Fonda „Sándor Csoóri“ u 2018. godini (Isti je bio objavljen i 2017. godine i tada su dodijeljena znatna sredstva natjecateljima, tako i narodnosnim organizacijama...). Iznos koji je bio dostupan za podnošenje zahtjeva 2018. bio 4 360 000 000 forinta. Za bespovratna sredstva može se podnijeti zahtjev za 100 % potporu u obliku 100 % potpore.

Podteme i opseg potpore koje se mogu dodijeliti u otvorenom postupku natječaja:

1. Stručna podrška folklornim skupinama, provedba njihovih programa, jačanje zajednica

Raspoloživi ukupni iznos za podtemu jest 1 830 000 000 forinta. Najviša je dostupna podrška 8 000 000 forinta. Najmanja je dostupna podrška 300 000 forinta.

Folklorni ansambli koji djeluju na podtemu u Karpatskom bazenu i Moldaviji, mogu se prijaviti za kupnju i proizvodnju narodnih nošnja i pribora; usluga narodne žive glazbe; kupnja tehničke opreme male vrijednosti za pomoć u radu; čast podučavatelja; putni troškovi domaćih, prekograničnih (karpatski i moldavski) putni troškovi.

Hrvatski kulturni i sportski centar „Josip Gujaš Džuretin“

2. Stručna podrška za plesačnice, provedba njihovih programa, jačanje zajednica

Dostupni je ukupni iznos podtema 220 000 000 forinta. Najviša je dostupna podrška 2 000 000 forinta. Najmanja je dostupna podrška 300 000 forinta.

U podtemi moglo se podnijeti zahtjev za potporu programima mađarskih i stranih plesačnica i folklornih klubova, javnih kulturnih organizacija, mjesnih vlasti, kompleksa, Mađara u Karpatskom bazenu i Moldavaca, te nacionalnosti koje žive u Mađarskoj. Podrška se može primijeniti za troškove nastave i predavanja; kupnja niskovrijedne tehničke opreme za podršku obrazovanju i glazbi uživo; naknada za usluge audiotehnologije; troškovi oglašavanja i promidžbe; putni troškovi.

3. Stručna podrška folklornim ansamblima, narodnih pjesama, jačanje zajednica

Raspoloživi je ukupni iznos za podtemu 530 000 000 forinta. Najviša je dostupna

podrška 2 000 000 forinta. Najmanja je dostupna podrška 300 000 forinta.

U podtemi, organizacije koje djeluju u Karpatskom bazenu i Moldaviji, mogu tražiti potporu za školarinu; stručno osposobljavanje, nabava nastavnih pomagala, kupnja i obnova glazbala; stjecanje tehničkih pribora male vrijednosti za učenje, skupljanje, ujednačenost odijevanja; za demomaterijale, putne troškove za dom, prekogranični (karpatski i moldavski).

4. Podupiranje profesionalnih aktivnosti dotičnih umjetničkih zajednica, promicanje prijenosa znanja, jačanje zajednica

Raspoloživ je ukupni iznos za podtemu 500 milijuna forinta. Maksimalna dostupna podrška:

a) Za razvoj infrastrukture (ulaganja): 8 000 000 forinta.

Organizacije koje djeluju u podregiji u Karpatskom bazenu i Moldaviji, mogu podnijeti zahtjev za potporu za obnovu i stvaranje kreativne radionice, radionice, galerije radionica, izložbenog salona narodnih rukotvorina u svrhu prijenosa znanja iz točke a).

b) kod potpore za profesionalni rad: 10 000 000 forinta. Najmanja je dostupna podrška za obje podteme 300 000 forinta

U podtemi, organizacije koje djeluju u Karpatskom bazenu i Moldaviji, mogu podnijeti zahtjev za pomoć za prijenos opreme i materijala, putne troškove, obuku, školarine i stručne konferencije za prijenos znanja iz točke (b).

5. Provedba programa obrazovanja narodne glazbe

Raspoloživ je ukupni iznos podtema 330 milijuna forinta. Najviša je dostupna podrška 8 000 000 forinta. Najmanja je dostupna podrška 300 000 forinta.

KUD Baranja

KUD Tanac

U podtemi, nevladine organizacije i javne obrazovne ustanove koje djeluju u Karpatskom bazenu i Moldaviji, mogu se prijaviti za provedbu programa obrazovanja narodne glazbe koji razmatraju izgradnju zajednice na temelju vjerodostojnih narodnih glazbenih tradicija. Podrška se može primijeniti za naknade za podučavatelja; pozvani predavači, stručni treninzi, sudjelovanje u stručnim kampovima, obrazovna izdanja i nabava tehničke opreme male vrijednosti; kupnja i obnova audioopreme; putni troškovi trenera. Za kupnju i obnovu audioopreme na raspolaganju je do 50 % potrebne podrške.

6. Provedba društvenih, mrežnih i stručnih programa nacionalnih, regionalnih i županijskih narodnih umjetničkih organizacija

Raspoloživi je ukupni iznos za podtemu 700 000 000 forinta. Za profesionalnu organizaciju na nacionalnoj razini: Najviša je moguća bespovratna pomoć 40 000 000 forinta. Najmanja je dostupna podrška 300 000 forinta. Za regionalno kvalificiranu profesionalnu organizaciju: Najviša je dostupna podrška 15 000 000 forinta. Najmanja je dostupna podrška 300 000 forinta. Za profesionalnu organizaciju u cijeloj županiji: Najviša moguća podrška iznosi 8 000 000 forinta. Najmanja je dostupna podrška 300 000 forinta.

U podtemi možete podnijeti zahtjev za podršku stručnih konferencija i događanja, provedbu programa osiguranja kakvoće, programe upravljanja nadarenima, kupnju i proizvodnju narodnih nošnja i

njihove dodatke; usluga narodne glazbe uživo; kupnja obrazovnih izdanja i tehničke opreme male vrijednosti; naknada za usluge audiotehnologije; troškovi oglašavanja i promidžbe; predavači; putni troškovi domaćih, prekograničnih (karpatski i moldavski) putni troškovi.

7. Podrška profesionalnim mađarskim folklornim ansamblima izvan granica

Raspoloživi ukupni iznos podtema iznosi 250 000 000 forinta. Najviša je dostupna podrška 40 000 000 forinta. Najmanja je dostupna podrška 5 000 000 forinta.

U podtemi možete podnijeti zahtjev za kupnju i proizvodnju narodnih nošnja i pribora; usluga narodne glazbe uživo; ostvarenje novih scenskih ostvaraja, testiranje, obrazovna izdanja i nabava niskotehnološke opreme; kupnja i obnova audioopreme; naknada za usluge audiotehnologije; troškovi oglašavanja i promidžbe; predavači; obilasci Karpata, putni troškovi.

Potpورا narodnosnim hrvatskim organizacijama, udrugama, ustanovama u Mađarskoj

Hrvati u Mađarskoj predali su natječaje i dobili potporu u prvoj kategoriji, u kategoriji „Stručna podrška folklornih skupina, provedba njihovih programa, jačanje zajednica“: KUD Tanac za svoje programe 7 000 000 forinta, kukinjski KUD „Ladislav Matušek“ na poboljšanje razine umjetničke aktivnosti 3 000 000 forinta, budimpeštanska Hrvatska izvorna skupina na djelovanje u razdoblju potpore 1 600 000 forinta, Folklorna skupina Biser za potpo-

ru plesne skupine 1 800 000 forinta, barčanski KUD Podravina za potporu društva 1 150 000 forinta, erčinski KUD Zorica za djelovanje 1 500 000 forinta, KUD Mohač za djelovanje 3 000 000 forinta, pečuški KUD Baranja za djelovanje 3 000 000 forinta, birjanska Hrvatska folklorna skupina za podučavanje novih koreografija 1 500 000 forinta, „Bunjevačka zlatna grana“ za djelovanje 1 000 000 forinta, salantski KUD „Marica“ za djelovanje 1 500 000 forinta, vedešinski KUD Kajkavci za djelovanje 366 000 forinta.

U drugoj kategoriji, u kategoriji „Stručna podrška za plesačnice, provedba njihovih programa, jačanje zajednica“:

KUD Tanac za svoje plesačnice 1 100 000 forinta, KUD Šugavica za podučavanje južnoslavenskih plesova 600 000 forinta, KUD Baranja za svoje plesačnice 500 000 forinta, Hrvatska folklorna skupina za hrvatske plesačnice u naselju 600 000 forinta, Hrvatska samouprava Baranjske županije za plesačnice 500 000 forinta, salantska Hrvatska samouprava za hrvatske plesačnice u naselju 500 000 forinta, semeljska Hrvatska samouprava za hrvatske plesačnice 500 000 forinta.

U trećoj kategoriji, u kategoriji „Stručna podrška folklornih ansambala, narodnih pjesama, jačanje zajednica“: Čitaonica mohačkih Hrvata Šokaca za potpomaganje rada Mladog orkestra 1 300 000 forinta, KUD Kajkavci za djelovanje tamburaškog orkestra u Umoku 366 000 forinta, Kulturna udruga Vizin za troškove nastupa i rada orkestra 1 600 000 forinta, tukuljski KUD Kolo za rad orkestra 1 600 000 forinta.

U petoj kategoriji, u kategoriji „Provedba programa obrazovanja narodne glazbe“: Hrvatski kulturni i sportski centar „Josip Gujaš Džuretin“ za podučavanje tambure u Centru 1 855 000 forinta, garska Hrvatska samouprava za podmladak tamburaškog orkestra u svom selu 900 000 forinta.

U šestoj kategoriji, u kategoriji „Provedba društvenih, mrežnih i stručnih programa nacionalnih, regionalnih i županijskih narodnih umjetničkih organizacija“: Hrvatski kulturni i sportski centar „Josip Gujaš Džuretin“ za regionalni kamp narodnoga plesa i glazbe 6 000 000 forinta.

Ramona Štivić

Županijsko natjecanje hrvatskih ribiča

U suorganizaciji Hrvatske samouprave Bačko-kiškunske županije, Hrvatske samouprave sela Santova i Santovačkoga sportsko-ribičkog društva, u subotu, 22. lipnja, u Santovu je priređeno XIV. ŽUPANIJSKO NATJECANJE HRVATSKIH RIBIČA ZA „BAČKI KUP 2019“.

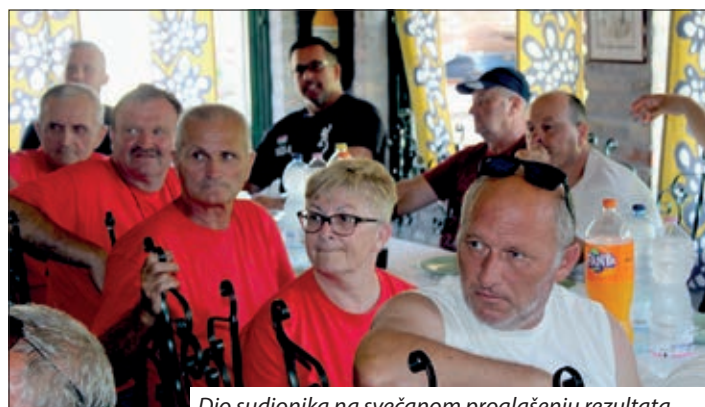
Prvo je mjesto osvojio Čavoljac Gabor Pančić, s najvećom ulovljenom ribom.

Prema ulovljenoj količini ribe prvo mjesto pripalo je čavoljskoj družini s 8,38 kg ulovljene ribe, drugo Gari sa 7,03, a treće Topolju (Hrvatska) s 5,94 kilograma. U pojedinačnoj kategoriji prvo je mjesto osvojio Čavoljac Gabor Pančić sa 7,88 kg, koji je ulovio i

Pozivu organizatora odazvalo se 12 družina, 8 domaćih iz Bačke: Aljmaš, Baćino, Čavolj, Gara, Dušnok, Kalača, Kačmar i Santovo, te 4 gostujuće družine iz Mohača, vojvođanskog Tavanakuta i Brega (Srbija), te iz baranjskog Topolja (Hrvatska). Natjecanje je održano u ekipnoj i pojedinačnoj kategoriji na dunavskom rukavcu Klača II.

Na dunavskom rukavcu Klača II.

Dio sudionika na svečanom proglašenju rezultata

Treće je mjesto osvojila topoljska družina.

Drugo je mjesto pripalo garskoj družini.

Lanjski pobjednici (Gara; slijeva) predali su putujući pehar čavoljskoj družini.

DUŠNOK

Kako čitamo na Fejsbukovoj stranici, sekcija „Mali biser“ dušnočkoga Hrvatskoga kulturnog društva 19. – 23. srpnja sudjelovala je u kampu za hrvatski jezik i folklor u Orfivi (Orfú) blizu Pečuha. U 2. kampu u nizu sudjelovalo je 40-ak polaznika od 5 do 16 godina. Uz vlastite financijske izvore, kamp je održan uz novčanu potporu sela Dušnoka, tamošnje Hrvatske manjinske samouprave te osobnih doprinosa Dušnočana. Uz ples koji je vodila plesačica folklornog ansambla Tanac Lila Trubić, glavna je usredotočenost bila na učenju hrvatskoga jezika. Krilatica je ovogodišnjeg kampa Hrvatske turističke zajednice: Hrvatska, puna života. Saznali smo informacije o podrijetlu naših predaka, dušnočkih Hrvata, i na koji smo način povezani s Hrvatskom itd. Učili smo mnogo i o Lijepoj Našoj, o njezinoj raznolikosti, o hrvatskim sportašima, učili smo navijačke pjesme... Uglavnom, naš je glavni cilj bio osvijestiti i učvrstiti hrvatsku samobitnost mladih Dušnočana. Kako bismo im pokazali da ih matična zemlja odista podupire u tome, darovatelji iz Hrvatske poslali su mnogo poklona.

najveću ribu, amura od 6,01 kg. Drugi je bio Zoltan Vida (Gara) s 4,64 kg, a treće Ištella Botka (Dušnok) s 4,05 kg. Čavoljska je družina osvojila i putujući pehar Bačkog kupa, koji joj je predala lanjska pobjednička družina.

Druženje hrvatskih ribiča nastavljeno je zajedničkim ručkom, a za dobro raspoloženje pobrinuo se TS „Santovci“.

Stipan Balatinac

Hrvatski dan uz koncert Borisa Novkovića

KUD Tanac

U organizaciji Hrvatske samouprave grada Šikloša, 30. lipnja organizirana je V. Hrvatska večer uz koncert popularnoga hrvatskoga glazbenika Borisa Novkovića. Narečena je samouprava dvočlana: predsjednica Timea Bockovac i zastupnica Janja Tolnai. Treći je član otprije godinu dana odstupio zbog zdravstvenih razloga. Drži da je ovo jedna od njezinih istaknutih godišnjih aktivnosti. Ovu su godinu željeli okruniti istaknutim programom. Osnovni nam je cilj bio prilikom utemeljenja, kažu mi moje sugovornice, organizirati i ponuditi sadržaje kojima ćemo potvrditi svoju nazočnost u gradu. Zacrtili smo nekoliko važnih zadataka. Jedan od njih bilo je i vraćanje hrvatskoga jezika i njegovo učenje u institucionalnim okvirima. Partnera smo našli u mjesnoj Osnovnoj školi „Dorottya Kanizsai“ i njezinoj ravnateljici. U toj ustanovi četrdesetak djece pohađa kružok hrvatskoga jezika. Mi smo za tu djecu već treću godinu zaredom organizirali dječji kamp, dvije godine u Šiklošu, a ove se godine spremamo u Hrvatsku, gdje ćemo kamp održati u vlašićkome Pansionu Zavičaju. Tamo ćemo

Sa zborom učenika šikloške škole „Dorottya Kanizsai“

biti smješteni, a programe osmišljavamo da bismo bili što korisniji i zanimljiviji. Uza spomenuto, u prostoru Šikloške tvrđave nakon privremenog postava, šokačke sobe, koji smo otvorili 2015. godine, dobili smo stalan prostor za izložbu, također u Tvrđavi nešto veći, gdje je smješten dio nematerijalne baštine, u prvom redu iz povijesti sela Semartina. Nju, izložbu, smo ovih nada nadopunili i dvojezičnim sadržajima te proširili.

Hrvatska je večer prilika da pozovemo prijatelje i partnere iz Hrvatske, tamošnje folkloraste ili one iz blizine Šikloša. Tako smo činili prethodnih godina, a tako i ove. Gosti su nam bili pečuški KUD Tanac koji je izveo cjelovečernji program, a posebno nas se dojmila koreografija iz semartinske folklorne

Boris Novković

baštine, ples, kolo i pjesma. Ali uživali smo i u njihovoj izvedbi plesova bunjevačkih i podravskih Hrvata, jednako tako i u nastupu Tanacova podmlatka s dječjim igrama. Okupio nas se lijep broj, kažu.

Znamo da je prije nekoliko godina u prekrasnome prostoru, dvorištu Šikloške tvrđave održao nezaboravan koncert Oliver Dragojević. Ove je godine šikloška Hrvatska samouprava organizirala koncert Borisa Novkovića uz njegov prateći sastav Reel Tim. Velik je to projekt za našu malu zajednicu, ali smo ga uspješno prebrodili, ističu organizatori. Poseban je doživljaj bio za učenike članove dječjega zbora Osnovne škole „Dorottya Kanizsai“, s kojima je njihova profesorica glazbenog odgoja Anita Honfi Galambosi uvježbala jednu Borisovu pjesmu koju su zajedno izveli na šikloškoj pozornici. Boris Novković bio je oduševljen, također i brojna publika. Bio je to jedan uspješan koncert između prastarih zidova Šikloške tvrđave.

Branka Pavić Blažetin

Dio publike; oni su došli iz Olasa.

Uzoran udžbenik hrvatske povijesti iz austrijskoga Željeznog

Atorski trojac Nikola Benčić, Štefan Zvonarić i Miroslav Šašić napisali su prvi udžbenik Povijesti gradišćanskih Hrvatov u nakladi Hrvatskoga kulturnog društva u Gradišću, uz financijsku potporu obrazovnih ustanova dviju zemalja, Austrije i Hrvatske.

Slijedeći suvremene metodičke koncepcije nastave povijesti, autorski trojac Nikola Benčić, Štefan Zvonarić i Miroslav Šašić napisali su prvi udžbenik Povijesti gradišćanskih Hrvatov, koji je u glavnom gradu savezne austrijske pokrajine Gradišće/ Burgenlandu objavilo godine 2018. tamošnje najstarije Hrvatsko kulturno društvo.

Riječ je o inovativnom udžbeniku opće povijesti s cjelovito obrađenom gradišćanskohrvatskom dionicom od prapovijesti naovamo na tlu današnjih europskih država Austrije, Mađarske i Slovačke za srednje škole u jednome tomu, koji su financirali Savezno ministarstvo za obrazovanje i znanost iz Beča te Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske iz Zagreba. Posrijedi je složen, sadržajno slojevit i raznovrstan te polifunkcionalan historiografski tekst izrazite jasnoće. Nastojeći u svakoj prilici približiti se učeniku, središtu odgojno-obrazovnog procesa koji se izvodi u višejezičnim i višekulturnim europskim sredinama, autori su stvorili iznimno suglasan i metodološki dosljedan udžbenik. Potonja odlika odražava sretno spojen autorski tim formiran u neposrednom praktičnom užitku u poučavanju hrvatske povijesti i kulture u *novoj i staroj domovini*. Naime, potkraj XV. i tijekom XVI. st. pred osmanskim prodorima Hrvati su se iseljavali iz područja Like, Krbave, zapadne Bosne, Korduna, Banovine, Gorskoga kotara i Slavonije i useljavali se u zapadnu Ugarsku te u Kranjsku, Korušku, Štajersku, Slovačku i Moravsku – nastavljajući ondje život i stvaralaštvo u više od tri stotine naselja. No u stoljetnoj povijesti Gradišća tek je udžbenik *Geschichte des Burgenlandes* (1996.) dao djelomičan prikaz hrvatske povijesti te pokrajine, a bez osuvremenjenih interpretacija značaca gradišćanskohrvatskih historiografskih početnica koje prate četiristoljetnu hrvatsku nazočnost u tim odredištima poput *Druge i Treće štanke* Ivana Dobrovića (1924., 1929.), *Pripetenja Ugrov* Jožefa Dreiskera (1872.) ili pak Mate Karalla *Povesti Ugarske* (1880.). Tu je znatan i predmetni historiografski opus Dragutina Pavličevića, Mate Ujevića, Alojza Jembriha te Željka Holjevca iz Hrvatske. Na inicijativu predsjednika HKD-a u Gradišću Stanka Horvata, stoga se autorski tim otisnuo u inovativno oblikovanje nedostajućega cjelovitog udžbenika opće povijesti gradišćanskih Hrvata, pokazujući se u tom iskoraku uspješnim sudeći prema odličnoj recenziji prosvjetnih vlasti Austrije. Tako se ovaj udžbenik može upotrebljavati u nastavi ne samo u Austriji nego i u Mađarskoj i u Slovačkoj od ove školske godine. Obilje fotografija istaknutih osoba i događaja, te ostali slikovni materijal o reprezentativnim kulturnim znamenitostima uza zemljovide upotpunjuju tekst raspoređen na 312 stranica. Budući da je riječ o grafički primjereno prezentiranom kvalitetnom slikovnom materijalu, on kao sastavni dio teksta pruža učenicima dodatne informacije o povijesnim zbivanjima. Količina informacija i način interpretacije povijesnih procesa, događaja i osoba primjerena je interesima učenika srednjoškolske dobi. Visoka svijest autora o višejezičnom učeničkom podrijetlu formirala je jezično-stilsku razinu udžbeničkog narativa otisnutu na rubovima listova koja olakšava kako razumijevanje povijesne problematike tako i njezino lakše usvajanje na razini stručnoga nazivlja objavljenog na

tri jezika (gradišćanskohrvatskoga, standardnoga hrvatskoga jezika te njemačkoga i mađarskoga). Autori su se koristili najnovijim rezultatima historiografskih istraživanja, pružajući učenicima uvide u sadanja tumačenja nacionalne povijesti.

Gradivo je izloženo u deset tematskih cjelina: 1. Uvod od prapovijesti do europske seobe naroda; 2. Život u staroj domovini; 3. Nova domovina; 4. Ratno 17. stoljeće i otpor politici Habsburgovaca; 5. Devetnaesto stoljeće; 6. Početak XIX. stoljeća; 7. Međuraće; 8. Drugi svjetski rat; 9. Svijet nakon II. svjetskog rata i 10. Suvremeni svijet – obrađen sve do XXI. stoljeća koje ujedinjuje sve gradišćanske Hrvate u Europskoj uniji, uključujući i matičnu im zemlju Hrvatsku od 2013. Uza svaku cjelinu otisnut je sažetak i zanimljiva crtica. Udžbenik prati pripadajući znanstveni aparat s više imenskih kazala gradova i mjesta, država i pokrajina; planina, rijeka i mora te popis slikovnih izvora. Autorskomu timu prilog su dali Mirko Berlakovich i Ivan Rotter u jezično-stilskoj dionici, dizajn korica Katja Wukovits, a Matthias Wagner potpisuje fantastično grafičko oblikovanje udžbenika.

Vesna Kukavica

Trenutak za pjesmu

Majstore, ugasi svijeću

**Majstore, ugasi svijeću, došla su ozbiljna vremena.
Radije noću broji zvijezde, uzdiši za mladošću.
Tvoje neposlušne riječi mogle bi pregristi uzice.**

**Sadi u vrtu luk, cijepaj drva, pospremaj tavan.
Bolje da nitko ne vidi tvoje oči pune čuđenja.
Takav je tvoj zanat: ništa ne smiješ prešutjeti.**

**Ne uzmogneš li izdržati i jedne noći opet uzmeš pero,
majstore, budi razuman, ne bavi se proročanstvima.
Pokušaj zapisati imena zvijezda.**

**Ozbiljna su vremena, nikome se ništa ne oprašta.
Samo klaunovi znadu kako se možeš izvući:
plaču kad im se smije i smiju se kad im plač razara lice.**

Slavko Mihalić

14. Državni kamp hrvatskoga jezika i kulture

IV. TURNUS JEZIČNIH KAMPOVA U ZAVIČAJU NA OTOKU PAGU

Još jedan kamp, već peti, organiziran za srednjoškolce u vlašićkom pansionu Zavičajju od 7. 14. srpnja 2019., ostvaren je s potporom Državnog tajništva za odnose s vjerskim zajednicama i nacionalnim manjinama Ureda predsjednika vlade, Društva za upravljanje Fondom „Gábor Bethlen” zatvoren d. d. (NEMZ-TAB-19-0067) Čitalački tabor srednjoškolaca u matičnoj domovini.

U Kampu su sudjelovali učenici Hrvatske gimnazije iz Budimpešte, Hrvatske gimnazije Miroslav Krleža iz Pečuha te srednjih škola s nastavom hrvatskoga jezika iz Mohača i Barče. Tako 17 učenika iz budimpeštanskog HOŠIG-a, 16 učenika iz pečuške Gimnazije „Miroslav Krleža”, 11 barčanskih i 3 mohačka učenika. Voditelj je tabora bio profesor iz budimpeštanske škole Zoran Marijanović, a njegovi suradnici iz spomenutih škola: Zorica Jurkić, Anica Biczak Popović i Gabor Šuranji. Koordinator je tabora bila Žanet Vörös, čiji je zadatak bio organizacijski poslovi u Kampu.

Svečano otvorenje Kampa bilo je 9. srpnja, otvorio ga je HDS-ov predsjednik Ivan Gugan, a sve sudionike pozdravio je i voditelj Kampa. U sklopu otvaranja učenici su dobili majice s HDS-ovim logo-dizajnom.

Prvotni je cilj tabora bio vježbanje hrvatskog jezika, stoga je opća komunikacija tijekom tabora bila skroz na hrvatskom jeziku. Za tjedan dana bilo je mnogo sadržaja za sudionike, od kreativnih radionica i jezičnih vježba pa sve do izleta.

Nastavnici su izmislili i sastavili zanimljive programe, a učenici su radili većinom po skupinama, pa tako u ugodnom ozračju rješavali zadatke i izazove. Bilo je tu od zanimljive geografije do generiranja riječi od unaprijed određenih slova pa tako i gramatičkih izazova u zadatku kada su učenici trebali gramatički pravilnu rečenicu sastaviti od određenih riječi, koje su našli u omotnici. U nekim je slučajevima odlučilo vrijeme, a u nekima broj dobrih rješenja, ali uvijek je bilo natjecanja među skupina-

ma, što je izazvalo dobro raspoloženje za vrijeme jezičnih vježba.

Nakon prijepodnevnih zanimanja i malo odmaranja, sunčanja na plaži, kupanja, skakanja i plivanja u moru, popodne su bile kreativne radionice. Novinarsku je radionicu vodila Zorica Jurkić, dramsku sekciju Zoran Marijanović i Gabor Šuranji, a plesna je skupina radila pod vodstvom Anice Biczak Popović. Sve je to dovelo do mnogo uspjeha, pa su tako nastali lijepi sastavci i tekstovi o kampiranju i izletima. Na taj su način učenici razvijali svoje vještine u novinarskim poslovima, u pismenom i usmenom izražavanju, a jednako tako dokazali su se i u plesu i glazbi.

Budući da su neki učenici već bili u Kampu prethodnih godina, bilo je tu i starih prijateljstava, a budući da uvijek dolaze i novi, i to iz raznih regija, županija, tako su mogli upoznati i novu djecu i družiti se zajedno. Vjerujem da su ovakva druženja iznimno važna i uvelike pridonose učenicima i zajednici; prisjećajmo se samo naših uspomena u sličnim taborima nekoć davno u Baru ili na moru u Dramlju.

Žanet Vörös

IZLETI

A da ne bude samo učenje i rješavanje zadataka, organiziralo se i mnoštvo izleta u sklopu Kampa, da bi djeca što bolje upoznala ljepote prirode, povijest i znamenitosti matične domovine. Tako je družina posjetila mjestance Obrovac, gdje je bila organizirana vožnja brodom rijekom Zrmanjom. Tu su učenici mogli vidjeti bistru, čistu rijeku i čarobnu netaknutu prirodu, a vozili su se čak do slapa „Jankovića buk“, do zadnjega slapa na Zrmanji. Zanimljivo je bilo opaziti ostatke nekadašnjih mlinica, a doznali smo i to da je u toj skrivenoj ljepoti i prekrasnim kanjonima snimljen poznati film *Winnetou* na osnovi romana Karla Maya. Nakon vožnje brodom krenuli smo osvojiti vrh toga mjesta, pa smo se uspjeli do ruševina, tvrđave koja je nekada imala bitnu ulogu u obrani protiv Turaka. Napravili smo fotografije za uspomenu i divili se prekrasnoj panorami Obrovca.

Osim uobičajenog izleta u Pag, ove su godine prvi put sudionici Kampa mogli upoznati drugi najveći grad po veličini, Split, antičku palaču rimskog cara Dioklecijana. Naravno, pošto su prošetali zidinama prekrasne i velebne palače, napravili fotku, učenici su dobili malo i slobodnoga vremena da bi uživali u čarobnom ozračju grada.

Nakon kratkog boravka u Splitu put nas je vodio u sljedeći prekrasni grad, u Šibenik. Ondje su učenici upoznali okrug gdje je veliki košarkaš Dražen Petrović, još kao malo dijete, igrao košarku. Zatim su svi prošetali do memorijalnog igrališta s njegovim fotografijama i slikali se pred igralištem kod Draženova kipa. Daka-ko, pogledali smo i prekrasnu, velebnu crkvu građenu u gotičko-renesansnome stilu, katedralu sv. Jakova.

Zadnji grad koji smo posjetili toga dana bio je Zadar, gdje su već neki, pomalo umorni od putovanja, razgledali, razgovarali na obali, a ipak uživali u predivnome hrvatskom gradu do kasnih večernjih sati.

Žanet Vörös

Mislim da je hotel odličan, hrana je izvrsna i sobe su lijepe. Jako čekam da idemo na plažu. Hoću vidjeti grad Pag i Zadar. Jako mi se sviđa da je blizu dućančić. Volim što je i plaža blizu.

Prve noći bila je oluja, zato nisam mogla baš dobro spavati. Dobro je da sam u sobi s Anahitom, Aisom, Žofijom i Nikijem. Hoću i noćno kupanje i želim biti mnogo na plaži.

Angyalka Mária Nagy
9. razred, HOŠIG

Očekujem da ću se ovoga tjedna zabaviti. Želim se kupati, upoznati nove ljude i provesti neko vrijeme sa svojim prijateljima iz Budimpešte, s kojima inače ne bih imao priliku družiti se tijekom ljeta.

Želim vidjeti Zadar, grad Pag. Mislim da mi ovaj tabor pruža odličnu priliku steći nova iskustva, upoznati Hrvatsku i provesti malo vremena izvan grada u prirodi.

Ne sumnjam da će hrana biti izvrsna! Prvi put sam u Hrvatskoj, pa sam veoma uzbuđen.

Stefan Bundalo
9. razred, HOŠIG

Ove godine očekujem da bi si našao nove prijatelje, da mi pojača znanje hrvatskoga jezika.

Također bih htio pogledati stari dio Zadra, i tamo naći najbolje ćevape. Poslušati Morske orgulje i pogledati zalazak sunca na obali, jer svatko zna da zalazak sunca je najljepše u starom dijelu grada Zadra.

Htio bih još kušati paški sir, jer još uvijek nisam mogao naći nijednu trgovinu gdje bi se moglo dobiti izvorni paški sir.

Kako sam već na početku spomenuo ćevape, također bih jeo jela koja se mogu jesti samo pokraj mora, naprimjer janjetinu, burek, lignje. Kako vidite, meni je najvažnija gastronomija na moru.

Ivan Végh
10. razred, Gimnazija „Mihály Babits“,
Pečuh

Od ovog kampa očekujem lijepe doživljaje i upoznavanja novih mjesta i prijatelja. Nadam se da će vrijeme biti dobro, pa ćemo ići na izlete i mnogo se kupati.

Ne u posljednjem redu, taj tabor bit će i dobra prilika za vježbanje hrvatskoga jezika. Ne bi bilo loše da idemo na noćno kupanje i poslije toga, kao lani, u bar na plaži.

Mislim da će ovaj Kamp biti jako lijep i pun novih doživljaja.

Domonkos Szantóy
10. razred, Gimnazija Kláre Lówey, Pečuh

SASTAVCI

Pag 2019.

Ove godine hrvatski je Kamp bio organiziran od 7. do 14. srpnja.

U nedjelju oko 4 sata sam se budio, i oko pola šest moj autobus je krenuo iz Baje. Stigao sam u Pečuh oko 7 sati, a polazili smo u Pag u pola 10. Putovali smo 10-11 sati. Nakon našeg puta bili smo jako umorni, oko 11 sati odoh spavati.

Sljedeći dan imali smo doručak, poslije doručka zanimanje. Nakon zanimanja išli smo na plažu. Popodne su radionice i plaža.

U utorak je bilo loše vrijeme, onda smo ostali u Zavičaju.

U srijedu ujutro poslije doručka bili smo u Pagu, tamo sam kupio suvenire. Poslije smo razgledali grada i vratili se u Zavičaj. Nakon ručka išli smo na izlet, vozili se brodom u Obrovac, jako sam uživao, pravio sam mnogo snimaka. uvečer smo igrali nogomet.

U četvrtak ujutro rano krenuli smo u Split. Tamo smo pogledali Dioklecijanovu palaču, vidio sam gladijatore, i mnogo smo se slikali i popio sam kavu na rivi. Nakon Splita išli smo u Šibenik, pogledali smo spomenik Dražena Petrovića i vidio sam njegov prvi auto i koš, gdje je igrao košarku s prijateljima iz ulice. Poslije Šibenika išli smo u Zadar, dobili smo slobodno vrijeme, poslušali smo Morske orgulje. Ukupno smo putovali 13 sati, na kraju dana bili smo jako umorni. U petak i u subotu smo bili na plaži i uživali u moru.

Danas će biti zatvaranje Kampa, tu će biti ples i dramski igrokaz. Sutra putujemo kući, sljedeće godine želim se vratiti jer sam uživao u Kampu.

László Radai

nulti razred Gimnazije Miroslava Krleže

Od ovog tabora očekujem dobre uspomene, nove prijatelje. Nadam se da ćemo opet ići u neke nove lijepe gradove, te da posjetimo i one za nas već poznate: Zadar i Pag.

Lijepo bi bilo ako bismo se kupali mnogo u moru, a htjela bih igrati i sportske igre. Nadam se da ćemo imati dobro sunčano vrijeme.

S pečuškim smo curama sastavile kviz i jako se nadam da će biti dobro i ostalima će se sviđati.

Lijepo bi bilo ako bismo išli na noćno kupanje. Ni to ne bi bilo loše ako bismo išli na izlet brodom i svatko bi dobio sladoled.

Nadam se da ćemo mnogo kartati, smijati se i da ćemo ići kući s dobrim uspomena.

Bianka Balogh

10. razred, Gimnazija „Mihály Babits“, Pečuh

PAG

U nedjelju smo trebali biti kod škole u 5.45, ali smo krenuli u 6 sati. nismo bili brzi, često smo stali na benzinskoj crpki. Prvo smo pokupili učenike u Mohaču, onda u Pečuhu i na kraju u Barči.

Prvi dan ujutro smo imali doručak u pola osam. Nakon jezične vježbe išli smo na plažu. Ručak je bio u pola dva, a poslije smo trebali ići na kreativnu radionicu. Poslijepodne smo išli na plažu. Utorak smo također radili kao i u ponedjeljak. U srijedu poslije doručka išli smo autobusom u grad Pag, jeli smo pizzu. Poslijepodne smo nastavili izlet u Obrovac, tamo smo plovili brodom do slapa.

U četvrtak smo pogledali Split, u Šibeniku smo se slikali kod spomenika Dražena Petrovića, a navečer smo bili u Zadru, u 10 sati smo stigli u Kamp.

U subotu cijeli dan smo probali ples što ćemo danas predstaviti.

Ne znam kada ćemo krenuti doma, ali sljedeće godine ću doći zbog prijatelja. Bilo je dobro, i uvijek kad dolazim ovamo, sretna sam.

Maja Jázmin Tóth

10. razred, HOŠIG

Pečuške su djevojke sastavile kviz na platformi Kahoot, gdje su ostali učenici kroz zanimljivu i natjecateljsku igru provjerili znanje hrvatskog jezika i književnosti, a bila su tu i pitanja vezana za gradove i baštinu Hrvatske. Natjecatelji – koristeći se svojim pametnim telefonima – priključili su se aplikaciji i na taj način rješavali zadatke.

Navečer su bile sportske aktivnosti i utakmice u odbojci i nogometu. Najomiljenija je bila nogometna utakmica među školama predzadnje večeri, koju su svi pomno pratili. Pobjednička je momčad bila iz Pečuha, drugo je mjesto pripalo učenicima mješovite barčansko-mohačke momčadi, a treće su mjesto osvojili hošigovci.

U sklopu završnoga programa sudionici su prikazali svoje vještine u plesu, glazbi i pjevanju, a dečki su se posebno istakli u igrokazu, što su uvježbali s njima njihovi profesori.

Ovim putem zahvaljujem svim učiteljima u Kampu na trudu i zalaganju te svima onima koji su omogućili srednjoškolicima boravak u Zavičaju, kako bi se vratili svojim kućama sretni s mnogo lijepih doživljaja.

Barča – Mohač

Bilo je dobro:

- dobro je bilo društvo
- dobra je bila hrana
- dobri su bili programi, izleti
- sport
- s mnogima smo se upoznali
- profesori su bili simpatici.

Nije bilo dobro:

- vrijeme, kiša
- rano je bilo buđenje
- prevarili su nas u Zadru (čovjek s papigama)
- rano su gasili svjetlo

Kamp na Pagu

Jako je dobro bilo kada smo išli u Pag, bili smo na izletu, plovili smo brodom, priroda je bila prekrasna.

Bili smo mnogo puta na plaži, i prijepodne i poslijepodne imali smo radionice, vježbali smo hrvatski, plesali i naučili pjesmu: Večeras je naša fešta.

U četvrtak smo otputovali u Split, Šibenik i Zadar. U Splitu smo pogledali Dioklecijanovu palaču i napravili smo zajedničku fotografiju. Poslije smo išli u Šibenik i pogledali spomenik Dražena Petrovića. U Zadru smo poslušali Morske orgulje i dobili slobodno vrijeme, također i u Splitu.

Obično navečer dečki su igrali nogomet ili biljar.

Stekla sam nove prijatelje. Hrana i smještaj bili su dobri. Meni se jako sviđao ovaj Kamp, dobro je bilo vježbati hrvatski. Ako budem mogla, rado ću doći i dogodne.

Nikolett Bognár
9. razred, HOŠIG

Hrvatski dan u Poganu i 20. obljetnica Pjevačkoga zbora Snaše

Ove je godine, 22. lipnja, slavio svoju 20. godišnjicu djelovanja poganski Pjevački zbor Snaše, što su proslavili zajedno u sklopu mjesnoga Hrvatskog dana na seoskome Sportskom terenu. Bogati i šaroliki kulturni program započeo je u 18 sati. Organizatori su na svoj „rođendan“ pozvali bliske prijatelje, one zborove, društva i osobe koje su tijekom 20 godina pomagali ili skupa radili sa Snašama. Tako su na programu sudjelovali: harkanjsko Mješovito pjevačko društvo, Žensko pjevačko društvo Augusta Šenoae, plesači salantskoga KUD-a „Marica“, Orkestar „Vizin“, poganski gajdaš Richard Patkos, udvarski Harmonikaški trio, poganski Njemački mješoviti pjevački zbor i poganski pjevači Kulturne udruge Bokréta. Nakon pozdravnih uvodnih riječi, uz program pozvanih gostiju, Snaše su zapjevale u četiri posebna bloka, između kojih su se preuredile, obukle nove nošnje. Svečani su program zatvorili zajedničkim blokom svih zborova pod naslovom Za tobom, Baranjo. Cijeli je program protekao u kišovitom vremenu, ali u dobrom ugođaju, svi su mogli uživati u prekrasnim napjevima i šarolikom repertoara. Nakon programa slijedila je zajednička zabava i proslava uza svirku dušnočkog Orkestra Zabavna industrija.

Tijekom protekla dva desetljeća pjevački zbor, koji se bavi njegovanjem i očuvanjem hrvatske glazbene tradicije u Mađarskoj, bio je uspješan na brojnim domaćim i inozemnim pozornicama te promicao hrvatsku glazbu i ugled sela Pogana. Veronika Krasnai Šajnović sadašnja je voditeljica Zbora, jedna od njegovih osnivača. Ona nam je prepričala priču o Snašama. Reče da su već

Ženski pjevački zbor Snaše iz sela Pogana utemeljen je 1998. godine s pet članova, uz potporu tada prvi put utemeljene Hrvatske samouprave u tom naselju. U početku su pjevali pjesme bošnjačkih Hrvata, koje je sakupio Ladislav Matušek, a tijekom vremena širili su repertoar, danas pjevaju i pjesme bunjevačkih, šokačkih, gradišćanskih Hrvata, a i dalmatinske pjesme. Zbor djeluje i kao crkveni zbor. Nastupa na svim seoskim događanjima i u brojnim hrvatskim naseljima (Kukinj, Salanta, Semelj, Udvar, Ata, Harkanj, Šikloš...), a pjevali su i u Foku, Starinu, Martincima, Sumartonu, širom Europe, u Rimu, Bruxellesu, Zagrebu, Grebaštici... Na nastupima su u hrvatskoj narodnoj nošnji. Društvo broji dvanaest aktivnih članova, kazuje mi dugogodišnja članica Aga Dragovac.

dugi niz godina zajedno plesali s Erzsébet Székelyi Orovica i pjevali u Plešnom ansamblu „Baranja“, kada je iskrsla zamisao o osnivanju zbora. Glavna se zamisao rodila u glavi Erzsébet. Pjevanje i ples uvijek su bili u njezinu srcu, a poslije su i njezina djeca „zaražena“ ljubavlju prema plesu, pjevanju i glazbi. Prije nekoliko godina preuzela je vodstvo Zbora i pokušala to raditi sa srcem i dušom, da drugima bude ugodno vrijeme boraviti u Zboru te sa Snašama na nastupima i probama. Prije svega, zajednička iskustva s pjevačkim članovima, radosti i manje tuge skupa proživljavaju sve, to ih čini pravom skupinom, zajednicom. S druge strane, svi članovi vole hrvatski melodijski svijet i tu kulturu. Posebno je istaknula da među Snašama cijene se i one pjevačice koje, premda ne znaju

hrvatski, ne razumiju tekst pjesama, ali su predani radu zbora. To im pridaje osjećaj sreće, jer zaboravljaju na teškoće svakodnevnog života, pjevaju s radošću, smanjujući tako svoju tjeskobu i napetosti privatnog života. Najvažnije je međutim da ove Snaše ne mogu zamisliti svoj život bez glazbe, pjevanja i plesa.

Jedna je od najmlađih pjevačica Zbora Anet Božanović, koja je lani maturirala u pečuškom Obrazovnom centru Miroslava Krlež, ona je ispričavijedala kako je postala članicom i što ju je privuklo u Zbor. Sačuvanje tradicije bilo je oduvijek, otkad je bila mala, sastavnicom njezina života, to jest to joj znači život. Sjeća se da je imala tri godine kad ju je baka prvi put odijevala u pučku nošnju. Kad je počela prvi razred, počela je plesati u salantskom KUD-u „Marica“, ali vazda je voljela i pjevati, bila ja i članicom školskog zbora. Za nju je najbolji osjećaj kada stoji na pozornici i gledateljima predaje ono što su nam naši predci namrli. Pridružila se Snašama prije 3-4 godine s prijateljicom Vivien Jakab, što joj je bilo posebno zadovoljstvo. Tijekom ovih nekoliko je godina sudjelovala na mnogim bližim i daljnjim događajima, ali ostavili su i vremena za zavrijeđeni odmor, primjerice kada su zajedno posjetili Bečki adventski sajam. Radosna je što je mogla sudjelovati na ovome jubilarom programu.

Ramona Štivić

Erzsébet Székelyi Orovica i Agi Dragovac, Ženski pjevački zbor Snaše

Poticaj za ponovno djelovanje Hrvatske samouprave u III. okrugu

Na predavanje povjesničara dr. Dinka Šokčevića „Karakterističnosti 800-godišnje zajedničke hrvatsko-mađarske povijesti“ pozvali su 18. lipnja 2019. u Priredbenu dvoranu „Szindbád“ Grada načelnikova ureda gradske četvrti Óbuda-Békásmegyer poticatelj – Marijana Jakošević, Klara Ninčević i Attila Szoboszlai – ponovnoga pokretanja djelovanja Hrvatske samouprave III. okruga. Okupljenima se prvo obratila predsjednica Udruge Hrvata grada Budimpešte i njegove okolice Eva Išpanović, koja je

Attila Szoboszlai pozdravlja nazočne.

pozdravila tu zamisao te je naglasila kako je dobrodošla svaka ovakva nakana, te je dodala da nažalost u pojedinim okruzima vijećnici su odlučili da neće krenuti na jesenskim manjinskim samoupravnim izborima. „I ovim putem molim Hrvate u Budimpešti i u njezinoj okolici da se registriraju u popis hrvatskih birača i neka izađu na jesenske manjinske samoupravne izbore, te da pomognu vijećnicima Hrvatske samouprave oko manjinskih izbora“, naglasila je predsjednica Išpanović. Potom je čestitala dr. Dinku Šokčeviću za Nagradu „Jaroslav Šidak“ za stranoga povjesničara, koju mu je dodijelio Hrvatski nacionalni odbor za povijesne znanosti. Nakon toga publici se obratila predsjednica Hrvatske samouprave grada Budimpešte Anica Petreš Németh, koja je također pozdravila taj poticaj, koji su pokrenuli Klara Ninčević i Attila Szoboszlai, a njima se rado pridružila i profesorica hrvatskoga jezika te književnosti budimpeštanskoga Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i đačkoga doma, bivša hošigovka Marija Jakošević. „Nadam se da će i oni od jesenas okupljati nas Hrvate u Budimpešti i u njezinoj okolici, pa i šire, te da će

putem svojih programa širiti hrvatsku kulturu, naše tradicije, naš jezik, gajiti hrvatsko-mađarske veze. Na tome su već na dobroj me putu jer su pozvali povjesničara dr. Dinka Šokčevića“, dodala je predsjednica Petreš-Németh. Attila Szoboszlai podrijetlom je iz Gradišća i od samih početaka pridružio se djelovanju Udruge hrvatskih umirovljenika u Mađarskoj. Kako nam kaže, već dugo godina razmišlja o tome da bi bilo dobro iznova pokrenuti Hrvatsku samoupravu u III. okrugu. Nažalost, prije četiri godine malo su zakasnili s poticajem, ali snažna želja i nadalje postoji, dapače uspjeli su pridobiti i Marijanu Jakošević, koja će se rado uključiti u rad buduće Hrvatske samouprave. Prije nekoliko tjedana, u okvirima osobnoga susreta, o svojoj su namjeri izvjestili i načelnika ove gradske četvrti Balázsa Búsa. On je obećao svoju svesrdnu pomoć. Podsjetimo da u ovoj gradskoj četvrti u više je mandata djelovala Hrvatska samouprava, na čelu s Lajošem Rakom, koji je bio i vijećnikom Skupštine Hrvatske državne samouprave. Nažalost, nakon njegove smrti ona je prestala s djelovanjem. Organizatori priredbe mole sve Hrvate u Mađarskoj da

izvijeste svoje rođake, znance o njihovoj nakani te da svojim glasom omoguće ponovno utemeljenje Hrvatske samouprave u III. okrugu. Snage i želje ima, ali sada ovisi sve o nama Hrvatima koliko smo susretljivi i složni i glede toga pitanja. Nakon pozdravnih govora uslijedilo je iscrpno predavanje dr. Dinka Šokčevića na temu „Karakterističnosti 800-godišnje zajedničke hrvatsko-mađarske povijesti“.

Kristina Goher

Ljetni kamp Hrvatske samouprave VII. okruga

U odmaralištu eržebetvaroške Samouprave u Balatonmárfürdőu Hrvatska samouprava ove gradske četvrti, na čelu s predsjednicom Katicom Benčić, svake godine u srpnju organizira Ljetni kamp za djecu iz partnerskoga grada Karlovca, hošigovce i za mlade iz okruga. Tako je to bilo i ove godine, naime od 22. do 28. srpnja pedeset i troje učenika, većinom iz partnerskoga grada i hošigovaca, u pratnji nastavnika i profesora, boravilo je u tome mjestu. Za karlovačku djecu i iz okruga boravak je bio besplatan, a ostali su trebali platiti ukupno dvadeset i pet tisuća forinta. Za njihovo bezbrižno ljetovanje osiguran je puni pansion, smještaj po udobnim kućicama, zanimljivi i sadržajni programi. Prvog je dana bila večer upoznavanja, a u prijepodnevnim satima razne ručne radionice, popodne kupanje, brodarenje, izlet u okoliš, jahanje, posjet programima Dana naselja Balatonmárfürdőa. Hrvatska samouprava VII. okruga već od samih početaka samoupravnoga sustava ima prijateljske odnose s Karlovcem, koje su postale i službene potpisivanjem ugovora o partnerskoj suradnji 2002. godine. Kako reče Katica Benčić, ljetos se putuje u Karlovac na Festival piva, te jesenas organizira se dva hodočašća u Međugorje.

Kristina Goher

Završna priredba 16. Tamburaškoga i plesnoga tabora u Koljnofu

Ivan Mihovec: „Ponosan sam na mladež hrvatskih korijena koja i danas njeguje hrvatski jezik i kulturnu baštinu naše Hrvatske, ovdje u Mađarskoj!“

Zadnjega petka u misecu juliju u koljnofskom Kulturnom domu jedan kompletni koncert i folklorni spektakl smo mogli viditi kot završnu priredbu 16. Tamburaškoga i plesačkoga tabora. Već od trideset taborašev iz Austrije, Hrvatske i Ugarske (uglavnom iz Koljnofa) „položilo je račun“ o svojem znanju. „Bilo je pet dana aktivnog rada, od ponedjeljka do danas, ujutro smo imali zadnju probu. Hvala dragom Bogu, evo, uspjeli smo s jednom mladom generacijom Hrvata postaviti dvije nove koreografije i zapravo obnoviti jednu staru, Koljnofski pir, te postaviti koreografiju Medjimurje, prilagodjenu dičjemu uzrastu. Na kraju smo svi zajedno otpjevali jednu lijepu pjesmu „Moja diridika“. Da je bilo naporno, bilo je, ali ja mislim da onaj koji je bio prisutan na koncertu večeras, mogao je istinski uživati kao i sami izvodjači na sceni“, naglasio je peljač tangoške sekcije Ivan Mihovec Miki iz Markuševca, ki je pred tajedan dan brižnim okom spohadjaio i nastup Koljnofske folklorne grupe na Smotri folkloru u Zagrebu, kade je Koljnofsko kolo predstavilo i Koljnofski pir, snimljenoga još 2002. ljeta. Toga petka na domaćoj pozornici pak su Tobias Kanz zaručnjak iz Austrije i zaručnja iz Koljnofa Virág Erdősi prikazali publiku, kako to veselje izgleda u njevoj izvedbi u krugu najmladjih svatov. Što naliže tamburaške sekcije, isto tako kot i Ivan tako i njegov rodjak Tomislav Mihovec po treći put je došao u tabor vježbati s našimi muzičari, ali se je ovom prilikom priključio i Mario Zbiljski, član Tamburaškoga sastava Slavonske Iole. U programu su se predstavili talentirani solo-pjevači

Zoltan Korlath jači u pratnji ovoljetnih taborašev i peljačev

Koljnofski pir ponovo na pozornici

Na kraju programa diozimatelji, voditelji i organizatori svi skupa

Završna priredba privlačna je bila ne samo za Koljnofce

kot Lukas Gagula, Lukas Kornfeind, Zoltan Korlath Lili Völgyi i Fran Tot, a pjesmu „Moja posljednja i prva ljubavi“ nije drugi odjačio, nego sam majstor Tomislav Mihovec. Po riči Zoltana Korlatha, jednoga od organizatorov i tamburašev, zbog vrućine nije bilo lako izdržati probe, ali sve je išlo po najpr fiksnom planu. Svaki dan je bilo dvakrat probe, a u pauzi i navečer su diozimateljem priredjeni svakakovi programi: kupanje, koncerti, roštilj i što je najvažnije, druženje. „Ufam se

da će biti nešto slično i dogodine“, dodao je još Zoltan Korlath, dokle je plesačica Dorina Gecse hvalila atmosferu i odličnu muziku. Kako su izvodjači iz trih držav skupa uživali u burnom ritmu i sjajnoj svirki, brojna publika, med njimi roditelji i staristarji gizdavo su se burnim aplauzom zahvalili za zvanaredno kvalitetni večer, za suze-radosnice i ganutljive trenutke. A moramo simo vrić i riči Ivana Mihovca ki je putem društvene mriže „svojim plesačem“ poručio: „Ponosan sam na mladež hrvatskih korijena koja i danas njeguje hrvatski jezik i kulturnu baštinu naše Hrvatske, ovdje u Mađarskoj!“

Tiho

Dan sela i Hrvatski dan u Daranju

Predsjednik i zastupnici daranjske Hrvatske samouprave te članovi Tamburaškog sastava Biseri Drave

Ovogodišnji Dan sela i Hrvatski dan u Daranju održan je 27. srpnja. Taj je dan bio u znaku obilježavanja 20. obljetnice mjesne zastave i grba. Grb je sela Daranja blokiran štit, podijeljen u četiri polja vodoravnim rezom, u središnjoj crti grba i okomitim rascjepom u središnjoj osi grba. U gornjem desnom plavom polju nalazi se pojednostavljena pročelna slika Reformirane crkve. Polje, s jedne strane, obuhvaća jedini spomenik u selu, a s druge, kao crkva, izražava pobožnost Daranjaca – u tom ga smislu treba tumačiti kao sveopći vjerski simbol. U gornjem lijevom srebrnom polju nalazi se prikaz ptice kornjače s mačevima koji šire svoja krila i drže se u kljunu. Znak se odnosi na poštivanje povijesnih tradicija i, mjesno, na činjenicu da je ptica kornjača desetljećima stari i cijenjeni dragi spomenik, koji je nakon promjene poretka vraćen u svoje dostojno mjesto. U donjem desnom srebrnom staklenom polju nalaze se tri zelene smreke, srednja je biljka nešto viša

od dvije međusobno blisko povezane. Ovaj znak izražava ljubav prirode prema Darrenu, a istodobno čuva obrise pretrodnoga znaka. U donjem lijevom polju nalaze se tri pšenične uši. Rudnici pšenice glavni su izvor prihoda za poljoprivredu u selu i također su simbol života. Grb je ukrašen zlatnom, otvorenom krunom, koja se proteže cijelom širinom grba, neposredno iznad njega. Kruna je ukrasni element i nema smisla.

Kao i svake godine, tako i u ovoj godini Hrvatska je samouprava suorganizatorica Dana sela, istaknuto hrvatskih sadržaja tijekom dana. Cjelodnevni programi ovogodišnjeg Dana sela otpočeli su već u jutarnjim satima, malonogometnim kupom od pola devet te dječjim natjecanjem u pecanju. Od devet je sati počelo natjecanje u kuhanju, koje je družinama potrajalo do 13 sati. Od 10 sati otpočeli su dječji programi, igre s klaunom, ručne radionice, dječje kazalište, otok zdravlja, vožnja fijakerom... Uz bogat i šarolik pro-

Zahvala za cjelodnevnu svirku

Kuhala se ukusna sarma.

gram Dana, svečano je otvorenje bilo od pola 12, poslije kojeg je održana sveta misa u mjesnoj crkvi te svečana predaja zvonika pokraj nje. Od 13 sati moglo se pogledati izložbu starih alata i sredstava pod naslovom „Hajmo u Daranj“. Od pola dva je slijedio zajednički objed svih mještana i zainteresiranih, a poslije toga počele su igre vještine za odrasle. Između 4 i 8 sati slijedili su folklorni i kulturni programi, a među njima je bio i dio hrvatskoga folklornog značaja, Tamburaški sastav Biseri Drave, koji su već od 2 sata zabavljali goste kod šatora mjesne Hrvatske samouprave. U tom se hrvatskom šatoru, zahvaljujući mjesnoj Hrvatskoj samoupravi, kuhala sarma, meso na tanjuru za kotlovinu, i krumpir, što su mogli kušati svi Hrvati na priredbi. Od 18.15 su se proglasili rezultati raznih natjecanja preko dana i podjela raznih poklona za one koji su donijeli dobre rezultate. Nakon toga je slijedila zajednička veselica, zabava uz poznate pjevače i svirače te vatromet na kraju Dana.

Ramona Štivić

Popodne uza živu glazbu ispod šatora Hrvatske samouprave

Mala stranica

Ljeto ne može bez japanaka

Japanke su glavna ljetna obuća. Premda su praktične, nisu baš najzdravija obuća za naše noge.

- Jedno je sveučilište testiralo japanke na bakterije i pronađeno je više od 18 tisuća različitih vrsta. Osim toga u japankama imamo velike izgledne zaraziti se gljivicama ili virusnim bradavicama. Možda ih izbjegnute ako barem dnevno ih perete.
- Ljudi koji često nose japanke, imaju kraće korake od onih koji nose zatvorenu obuću. Noseći japanke, mijenjamo svoj prirodni način hoda, pa se cijelo tijelo tomu mora prilagoditi: To može dovesti do problema s gležnjevima, koljenima, kukovima i leđima, stoga japanke nosite na plažu, a za hodanje u grad koristite se sandalima ili sportskim cipelama.
- Kada nosimo japanke, prilično su veliki izgledi da će nam u gužvi netko stati na stopalo, da ćemo golim prstom udariti o nešto ili da će nam jednostavno nešto pasti na potpuno nezaštićene prstiče.

Osvježujuće u ljetnim danima

Ljetne vrućine još traju, pa nas često upozoravaju da pijemo dovoljno tekućine, kako ne bismo se sasušili, dehidrirali. No pritom moramo posebno pripaziti na to što pijemo. Najbolji je izbor svakako voda, a ako ne želimo samo vodu, imamo na izbor mnoga osvježujuća ljetna pića. Napravite ih i vi. Upravo je sezona lubenica, pa će vam dobro doći jedan *smuti* (zaleđeno piće) od lubenice.

Lubenica sadrži čak 92 posto vode, stoga je najbolje voće za gašenje žeđi. Osim toga, sadrži mnoge vitamine i minerale, pomaže u liječenju mnogih bolesti te smanjuje tjelesnu težinu. Ovaj je smuti savršen za ljetne vrućine, osobito ako želite imati ravan trbuh.

Za smuti od lubenice potrebno vam je 500 grama lubenice, 3 žlice meda, 2 kockice leda, pola limuna te čaša vode. Najprije narežite lubenicu na veće kockice. Želi li, možete očistiti koštice. Limun zatim prerežite napola i iscijedite sok polovine limuna. Dodajte čašu vode te 3 žlice meda.

URADI SAM

Kreativna radionica za ljeto

Evo jedne divne kreativne zamisli kako da ukasite svoj dom, i da na neki način sami napravite pravo malo umjetničko remek-djelo.

Ovom tehnikom možete napraviti svašta – od čestitke pa do slike koje ćete uokviriti i staviti na zid.

Sve što vam je potrebno jest: pištolj za vruće lijepljenje, vodene boje, tvrdi papir, kist.

1. Prvi se korak sastoji u tome da na papiru olovkom lagano nacrtate obrise, konture crteža. Ne mora biti olovka, možete iskoristiti i neki manje oštar predmet da biste "utisnuli" obrise željenog motiva.
2. Navite pištolj da se ljepilo zagrije i počnite nanositi po nacrtanim linijama, dobit ćete trodimenzionalnu sliku.
3. Iskoristite vodene boje i ispunite unutrašnjost nacrtanih linija. Koristite se i tehnikom zasjenjivanja kao što vidite na fotografiji. Slika može biti i kao dar za neku dragu osobu.

IV. Ljetni dječji kamp Hrvatskog zavoda „Stipan Blažetin“

Kako se zovu životinje na hrvatskom jeziku, kako se pravi zlevanka i kalamperčica, domaći sir, kako se igraju žmurke i druge igrice, kako ide mala željeznica kroza šumu – sve su to mogli naučiti mali sudionici IV. Ljetnog dječjeg kampa u organizaciji Hrvatskoga kulturno-prosvjetnog zavoda „Stipan Blažetin“ u Serdahelu, od 21. do 26. srpnja.

Hrvatski zavod već četvrte godine nudi mogućnost kampiranja na hrvatskom jeziku, za pomursku djecu predškolske dobi, odnosno za učenike koji pohađaju niže razrede osnovne škole kako bi i tijekom ljeta, kada nisu u narodnosnim obrazovnim ustanovama, bili u dodiru s hrvatskim jezikom, kulturom i običajima.

Opće je poznato da u pomurskim mladim obiteljima više se ne njeguje hrvatski jezik (ni u onima u kojima su oba roditelja hrvatskog podrijetla, samo u rijetkim slučajevima) pa očuvanje narodnosnoga hrvatskog jezika oslanja se na podučavanje u dječjim vrtićima i školama. U razdoblju ljetnog odmora djeca nemaju priliku vježbati hrvatski jezik, pa voditeljica Zavoda Zorica Prosenjak Matola, koja je inače nastavnica hrvatskoga jezika u serdahelskoj Osnovnoj školi „Katarina Zrinski“, željela je taj nedostatak pomalo nadoknaditi organiziranjem hrvatskoga dječjeg kampa.

– Već četvrti put priređujemo kamp za predškolsku djecu. Mislim da u regiji nema takvoga hrvatskog kampa u kojem mogu sudjelovati i djeca predškol-

U kamp su se prijavili tridesetero, a o njima su se brinuli djelatnici Zavoda Timea Reicher Sekelj i Blaž Bodiš, odnosno stručna voditeljica kampa bila je odgojiteljica i voditeljica dječjeg vrtića sambotelskog Hrvatskog javnog obrazovnog centra Eržika Penzeš Deli. U kampu su bila djeca koja se već godinama vraćaju, što

je pozitivna povratna informacija za organizatore. Naravno, organizatori se svake godine potrudili da se djeca dobro osjećaju, da se upoznaju s nekim novim sadržajima vezanim uz hrvatski kraj. Osim uobičajenih komunikacijskih igara, učenja plesova, pjesmica, društvenih igara, igranja na igralištu polaznici kampa su se upoznali s prekrasnim obroncima Zalske županije, naime provozali su se malom željeznicom od Tolmača (Kistolmács) do Baze (Bazakerettye), dobili su uvid u domaćo obiteljsko gospodarstvo Stjepana Horvata, gdje su mogli pogledati životinje, kobre, kako se doji krava, kako nastaje od mlijeka odličan sir, kiselo vrhnje i drugi proizvodi. Predstavljanje domaćih hrvatskih jela ni ovaj put nije izostalo, dok

Voljeli su i društvene igre.

Zoran Zadravec rado pomaže u kuhinji.

Baš je fina kalamperčica.

ske dobi. Onomad kada smo to pokrenuli, mislili smo i na roditelje, jer baš u ovo vrijeme ljeta ne rade dječji vrtići, pa mnogima je problem smjestiti dijete, ali naravno nije to najpreči cilj, nego da se djeca od male dobi susreću s hrvatskim tradicijama, običajima, da ona koja već uče hrvatski jezik, malo vježbaju svakodnevni razgovor, dok ne počne nova školska godina. U ovogodišnjem su kampu pretežito djeca predškolske dobi iz okolnih mjesta, ali imamo djece sve do 10 godina, pa zbog toga moramo osmisliti programe, da uspijemo zainteresirati podjednako one najmanje i one veće. Često su nam veći na pomoći, jer prilikom učenja riječi školarci već mogu pomoći manjima, pa su i ponosni da oni već znaju nešto hrvatski. – reče voditeljica Zavoda gđa Matola.

se prijašnjih godina pekla pomurska gibanica, ovaj put u kuhinji Fedakove kurije se miješala zlevanka i kalamperčica. Zbog jednostavnog recepta i djeca su mogla isprobati miješanje smjese, ali pečenje su radili odrasli. Mlinarčanin Zoran Zadravec, učenik 2. razreda, rado se primio „kuhače“ jer, kako reče, i doma rado pomaže u kuhinji i naravno voli i ukusna jela. U predstavljanju hrvatskih domaćih jela pomogla je kuharica Marija Prosenjak, koja osim izradbe smjese učila je djecu i na razne kajkavske kuhinjske izraze, odnosno pripovijedala je kako su nekoć kuhali u siromašnim vremenima. Hrvatski zavod ovo ljeto još planira puhački kamp kako bi okupio djecu koja su zainteresirana za tu vrstu glazbe, odnosno pohađaju hrvatsku skupinu letinjske Glazbene škole.

beta

17. Hrvatski kulturni festival u Bika

Hrvatska molitva, folklor i druženje i u ovom varošu

Dr. Anton Kolić blagoslavlja povorku

Hrvatska samouprava grada Bika, gdo bi vjerovao, ljetos je pozvala jur k sedamnaestomu Hrvatskomu kulturnomu festivalu u ov varoš. Kako su hudo odletila ljeta zlamenuje i ta broj, kolikokrat su domaćini, šaka naroda i simpatizeri Hrvatov, ovde pogostili Hrvate iz cijele okolice, a i oni sami su svečevali molitvom, jačkom, tancem i zabavom. U subotu, 3. augustuša dr. Anton Kolić zlatomašnjak je dočekaio pred mjesnom crikvom povorku u narodnoj nošnji ter je sve nazočne i blagoslovio. Svetu mašu na hrvatskom jeziku su svojom jačkom sprohadjali kotrigrig prisičko-ga zbora Zviranjak i mužika kantora Balaža Orbana iz Prisike.

Sliva dr. Sándor Németh, gradonačelnik, Edita Horvat-Pauković, moderatorica, Janoš Virag, predsjednik Hrvatske samouprave u Bika, i Petar Škrapić, peljač HKD-a „Gradišće“

HKD „Gradišće“ iz Petrovoga Sela

U publiku su bili Hrvati i Ugri iz cijele okolice

Domaći jačkarni zbor Danica

ga Sela jur na početku su oduševili publiku, a u nastavku je nas zabavljao mišoviti zbor Djurdjice iz Sambotela. Bunjevački svit je tanac u kom jur oci tancaju s kćeri u Petrovom Selu, i to smo vidili, a na sam kraj nam je zajačio domaći zbor Danica. Pozornica je bila još jednoč napunjena sa svimi izvodjači toga večera za skupnu jačku, a potom je slijedio ležerniji dio. Večera iz prisičke Ciglenice morala je svim šmekati, a potom je vridno bilo malo se opustiti, ofriščati, ispuhnuti svakarčkove fele stresa uz glazbu petroviskoga Pinka-banda. Po običaju do polnoči...

Tiho

Izbor najljepše Hrvatice u narodnoj nošnji izvan Republike Hrvatske

Prva pratilja Kinga Deniza Danč iz Mađarske

Udruga za očuvanje i promicanje tradicijske kulture u Bosni i Hercegovini „Stećak“ i Hrvatska matica iseljenika već šestu godinu organiziraju Reviju tradicijske odjeće i izbor najljepše Hrvatice u narodnoj nošnji izvan Republike Hrvatske. Cilj je ovoga programa susret i povezivanje Hrvata iz cijeloga svijeta u svrhu promicanja zajedničke tradicijske kulture te upoznavanje i pružanje potpore Hrvatima u Bosni i Hercegovini, posebice u jačanju i očuvanju nacionalne i kulturne samobitnosti. Kao i dosadašnjih godina, pokrovitelji ove manifestacije koja okuplja djevojke hrvatskog podrijetla iz različitih dijelova svijeta bili su: dr. Dragan Čović, predsjednik Hrvatskoga narodnog sabora, Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske, Vlada Hercegbosanske županije i Općina Tomislavgrad. Na dosadašnjim revijama i izboru sudjelovale su Hrvatice predstavnice hrvatskih iseljeničkih zajednica iz različitih europskih zemalja, ali i s drugih kontinenata. Djevojke su se okupile u Zagrebu 24. lipnja i zajednički doputovala u Tomislavgrad gdje su provele pet dana. Organizirano su posjetile kraljevski grad Nin gdje su se fotografirale, primjereno navodi prethodnih godina, svake godine fotografiranje u jednom od pet hrvatskih kraljevskih gradova: u Kninu, Solinu, Tomislavgradu, Biogradu na Moru. Posjetile su Imotski i sudjelovale na večeri gange i revija Ljepote hrvatskih djevojačkih nošnja, također su boravile i kod slapova Kravice, te u Livnu gdje su obišle galeriju i franjevački muzej na Gorici i prirodne znamenitosti Livna. U Tomislavgradu su sredile frizuru, šminkanje i pripreme za završnu večer. Njihov je nastup ocjenjivalo prosudbeno povjerenstvo u sastavu: Mate Bulić, Željana Zovko, Marija Perić, Jozo

Deniza Danč, Ivana-Ana Vlasici i Leslie Marjory Samokic

Pavković, Petar Galić i Ivan Miloloža, poduzetnik. Završna večer u Tomislavgradu 28. lipnja organizirana je u okviru otvorenja novoizgrađenog Trga gange i hajdučke družine. Narodne nošnje svojih predaka nosile djevojke iz 15 zemalja cijeloga svijeta. Svaka od 21 djevojke govori hrvatski jezik i svaka u svojoj sredini kroz razne aktivnosti njeguje hrvatski jezik i baštinu. Nagradu za najsimpatičniji nastup osvojila je Ivona Šagolj iz BiH. Najviše glasova preko Fejsbuk-glasovanja osvojila je Eva Tadić iz Austrije. Titulu najljepše Hrvatice izvan Republike Hrvatske ponijela je Ivana-Ana Vlasici iz Rumunjske. Prva je pratilja Kinga Deniza Danč iz Mađarske, druga pratilja Leslie Marjory Samokic iz Perua. Kako nam kaže Deniza, mati Kinga Kolesa ju je nagovorila da se prijavi na natjecanje, i savjetuje neka to hrabro učine djevojke iz Mađarske. Istina, kadšto je bilo naporno, ali doživljaj ostat će nezbrisiv za cijeli život. Stekla je nova poznanstva, ali ono najbitnije: samopouzdanje. Svi su im izašli ususret, i njihov je boravak bio doista po luksuznim okolnostima. „Mislim da sam svojim nastupom ujedno promicala i svoju školu, budimpeštanski HOŠIG, i jako sam zahvalna što mi je ona, na čelu s ravnateljicom Anom Gojtan, posudila bunjevačku narodnu nošnju. U polušali mogu reći da je ona i moja, jer u njoj sam plesala na školskim i drugim programima“, reče nam sretna Deniza, te je dodala da se nije nadala tolikom uspjehu, ujedno zahvaljuje Hrvatskomu glasniku za predstavljanje na Fejsbuku, i ne u posljednjem redu onima koji su lajkali njezinu fotografiju. Čestitamo Denizi Danč, i želimo još mnogo, mnogo uspjeha u njezinu životu!

Kristina Goher

48. hrvatski seminar za strane slaviste

Četrdeset osmi hrvatski seminar za strane slaviste održava se u Dubrovniku od 19. do 30. kolovoza 2019. Sudjelovanjem u nastavnom dijelu programa, odnosno u radu lektorata i proseminara, polaznici mogu poboljšati svoje znanje hrvatskoga jezika i proučavati odabrane lingvističke, književne, povijesne i kulturološke teme. Uporište predavačkoga dijela seminarskoga programa jesu predavanja. Ona se ove godine koncentriraju oko teme *Emocije u hrvatskome jeziku, književnosti i kulturi*.

Polaznici su Škole strani studenti kroatistike i slavistike, sveučilišni nastavnici koji predaju hrvatski jezik i književnost na inozemnim sveučilištima, stručnjaci koji se bave kroatističkim temama na različitim znanstvenim ustanovama te prevoditelji s hrvatskoga jezika.

Većina polaznika dobiva stipendije koje im dodjeljuje Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske. Polaznici mogu postati i oni koji su spremni sami platiti troškove sudjelovanja i dvotjednoga boravka u Dubrovniku.

GLAVNA I ODGOVORNA UREDNICA: Branka Pavić Blažetin, tel.: +36-30-3961852, e-mail: branka@croatica.hu, ZAMJENICA GLAVNE UREDNICE: Timea Horvat, e-mail: tiho@croatica.hu, NOVINARI: Stipan Balatinac, e-mail: balatinacz66@gmail.com, Bernadeta Blažetin, e-mail: beta@croatica.hu, Kristina Goher, e-mail: kristina.ghr@gmail.com, RAČUNALNI SLOG: Anna Kondor, tel.: 1/269-1974, e-mail: nusik.glasnik@gmail.com, LEKTOR: Živko Mandić, e-mail: zmsantovo@gmail.com, ADRESA: 1093 Budapest, Lónyay u. 18/b. Tel./Fax: 1/269-2811, tel.: 1/269-1974, e-mail: glasnik@croatica.hu – ZA OSNIVAČA: Savez Hrvata u Mađarskoj, IZDAVAČ: Croatica Kft. RAVNATELJ: Čaba Horvath. List širi posredstvom Mađarske pošte, na osnovi pretplate na žiroračun: ERSTE Bank Hungary Zrt. 11600006-00000000-78637100, uredništvo Hrvatskoga glasnika i alternativni širitelji. Pretplata na godinu dana iznosi 7500 Ft. Tjednik se financira iz državnog proračuna Mađarske. Rukopise, fotografije i crteže ne čuvamo i ne vraćamo. TISKARSKA PRIPREMA, TISAK: CROATICA Nonprofit Kft., 1093 Budapest, Lónyay u. 18/b. HU ISSN 1222-1270